

ÉVKÖZI 21. VASÁRNAP

Olv.: Józs 24,1-2a.15-17.18b – Ef 5,21-32 – Jn 6,60-69

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL

Szentmise bevezetése

Kedves testvérek! Az elmúlt vasárnapok gondolatai egymásra épülnek, a mai üzenet valamiképpen a múlt vasárnapinak a folytatása. A krisztusi lélek az Istenhez való tartozásból él, a múltkor így mondtam: táplálkozik. A világ ugyanakkor le akar bennünket választani az Istenről. Jézus Krisztus pedig, akinek szavai lélek és igazság, a hit útjára hív bennünket. Döntésről van szó, ezen a mai vasárnapon a döntésnek a fontosságát szeretném elmélyíteni még inkább magunkban. Mert döntés nélkül nem tudjuk meghatározni az utunkat és a világban való helyünket sem. Most is, amikor bűnbánatot tartunk, döntésről van szó.

Szentbeszéd

Kedves testvérek! Tudjuk, amit tudunk, hiszünk sok mindenben, nyilvánvalóan akik itt vagyunk, hiszünk az Istenben, Jézus Krisztusban, és ahogy a szentmise bevezetőjében említettem, a krisztusi lélek Isten barátságából, Isten közelségéből él, hiszen ez a közelség éltet, éltető erő.

Ugyanakkor a világ megfeszíti minden erejét, hogy az embert leválassza az Istenről. Hogy mennyire nem idegen szavak ezek, ott ahol élünk, Európában, a Kárpát-medencében különösképpen is, átéljük ezt az igazságot, és bizonyos hatalmak ebben a mai világban, háttérhatalmaknak nevezik ezeket, a deep state, a woke, ezeket összefoglalva háttérhatalmakként jelenítem én meg ebben a néhány gondolatban, hiszen ez a helyzet, amiben vagyunk, egy Istennel nélküli világot tervez.

Jézus Krisztus pedig mindezek ellenére az élet útjára hív bennünket. Ezen a mai vasárnapon döntésről van szó, és a döntésünktől a világ sorsa is függ és a világban a mi sorsunk is, de nemcsak a hívő emberek sorsa, hanem minden ember sorsa is. Az Istentől élő embertől elvárja Jézus Krisztus, hogy bölcs szívet szerezzen magának, bölcs szívet, aki tudja, mi a jó és mi a rossz, és megszabadult a világ döreségétől, fölsimerte azt, hogy a mulandó világ javaitól várni a boldogságunkat döreség.

Következésképpen ez a mai vasárnap élére állítja a kérdést. Döntésben vagyunk, és a mai olvasmány emlékeztetőül egy döntéstörténetet hozott elénk, a szentlecke az ember állapotbeli kötelességeivel kapcsolatosan figyelmeztet a döntésre bennünket, az evangélium pedig, amit hallottunk, arról szól, hogy Jézus szavai, amely szavak élet és igazság, milyen döntéseket vált ki belőlünk.

Akkor először figyeljünk erre az emlékre. Józsué, aki az utódja Mózesnek, összehívta, ahogy hallottuk, Szichemben a nép vezetőit, a nép véneit és felszólította őket: döntsetek, kinek akartok szolgálni, Atyáitok Istenének, vagy idegen Isteneknek. És döntöttek: atyáink Istenének akarunk szolgálni – hangzott a válasz. És akkor emlékeket idéznek: aki kivezetett minket Egyiptomból, vezetett bennünket a hosszú úton, a kiszolgáltatott helyzetben is velünk volt, elvezetett az ígért földjére, szabadok vagyunk.

A szentlecke az állapotbeli kötelességeinkkel kapcsolatos döntésre hívja fel a figyelmünket. Mert döntésről van szó, akarjuk-e teljesíteni az állapotbeli kötelességeinket, vagy nem. Egy sajátos helyzetet, a férfi és a nőnek a kapcsolatát hozza elénk mint alaphelyzetet, amelyben két ember egymásnak adósa. Mindannyian adósa vagyunk egymásnak. És Jézus Krisztusra hivatkozik Pál apostol, aki az állapotbeli kötelességeink közül ezt a legalapvetőbbet hozza, Krisztus és az Egyház kapcsolatára viszi vissza a férfi és az asszony kapcsolatát. Jézus az Egyház jegyese, az életét adta oda az Egyházért, hogy kifejezze az iránta való szeretetét és megfelelő válasz várhasson, akivel összetartozik, attól.

És erre a példára hivatkozva szólítja fel Pál apostol az ephezusi közösség híveit, hogy állnak ezzel az alapvető, a legalapvetőbb emberi kapcsolattal. Erre a kapcsolatra épül az élet és erre épül a világ, erre épülnek az országok, nemzetek. Nyilvánvalóan a legalapvetőbbben az Egyház képéről van szó, mert az Egyházon belüli alapvető kötelezettségekről van szó, elsősorban a hívektől várja az apostol a kötelezettségek teljesítését. Döntés, döntés, hogy az az ember, aki ezt a kapcsolatot akarja, vállalja-e az ezzel kapcsolatos kötelességet. Krisztusra hivatkozik, aki életét adta oda, és természetesen a másik félre is fölhívja a figyelmet, aki értékeli ezt az érte hozott áldozatot, és akkor máris a két ember közös kötelezettségének az elfogadásáról és megvalósításáról van szó. A döntéssel kapcsolatos, nagyon elevenbe vágó példa.

És akkor következik az evangélium, ami szintén döntések sorozatát hívja ki, hiszen a jézusi szó igazság és élet, és ezzel kapcsolatosan az embereknek állást kell foglalni, valamilyen állást. És itt megpróbáltam nagyon precízen ezeket a szempontokat, amik a válaszunkban találhatók csokorba szedni, hogy tisztán lássunk akkor, amikor döntünk. Az evangélium két részre osztható. Az egyik rész a hallgatóknak a magatartása és döntése, a másik rész pedig a közvetlenül hozzá tartozóknak, a tanítványi kör ez, amely körnek a nevében Péter dönt, adja meg a választ.

A nép köre. Azokról van szó, akik egyáltalán érdeklődnek, kíváncsiak a Mesternek a szavára és különféle képpen reagálnak. Három reakciót sorolnék fel a jézusi szóval kapcsolatosan. Voltak, akik nem hittek Jézusban, pedig ott voltak a tömegben a hallgatók között, aztán voltak olyanok, akik kemény beszédnek ítélték azt, amit Jézustól hallottak, és volt egy kör, az evangélium a botráncozókra hívja fel az figyelmünket. Háromfajta emberi reakció az igehallgatók közül: nem értik, néha nem is könnyű érteni, különösen ugye az eucharisztikus beszédeknek a lezárása ez a mai evangéliumi üzenet, és kemény beszéd, nem értik, hát nyilvánvaló, misztériumról van szó, nem is könnyű érteni, és ezért a botráncozás érthető, talán mondhatjuk így, ha emberi módon fogalmazunk.

A második része az evangéliumnak a tanítványi kör, az apostolok köre. Aztán volt még egy másik kör, a hetvenkettő köre, itt talán annyit megjegyeznék, hogy Jézus tanításában ez nagyon jellemző volt, hogy ő általában szólt mindenkihez, mindenkinek elmondta az ő üzenetét, mindenkit hívott. És volt a szűkebb kör, a tanítványoknak a köre, akikkel bensőségesebb módon osztotta meg az igazságokat és nagy-nagy türelemmel magyarázta nekik az igazságok értelmét.

Ez volt a zártabb kör, a belső kör, és ennek a körnek az a válasza vagy a reflexiója, döntése – mert amazok esetében is döntés, nem értik, akkor itt vagyunk, de minek, mások botráncoztak: kemény beszéd, ehhez is joga van minden hallgatónak –, de itt a második részében az evangéliumnak a tanítványi kör válaszol, és nevükben Péter: kihez menjünk, Uram Jézus, az örök élet ígéi nálad vannak.

Itt egy rendkívül fontos szempontra kell odafigyelni, ez elsősorban nekünk szól. Ugyanis nehogy azt gondoljuk, Péter azért adta ezt a szívünk szerinti választ, meg azt a választ, amit általában várunk egy ilyen kapcsolatban, mint Jézus kapcsolata és az emberiség kapcsolatában, hiszen Jézus az igazságnak a hirdetője a szeretet jegyében, nehogy azt gondoljuk, hogy azért mondta ezt Péter, mert ő jobban értette azt, amit Jézus mondott. Hogy mennyire nem így van, az éppen abból is következik, hogy amikor szorult helyzetben volt, Jézus perére kell gondolni, hát ott láttuk Péternek a viselkedését.

Tehát nem arról van szó Péter válaszában és a mi válaszukban sem arról van szó, hogy pontosan mindent tudunk, értünk-e, hanem Péter válaszában az a nagyon nagy igazság fejeződik ki, Péter azért szólt úgy, ahogy hallottuk: kihez menjünk, nálad van az igazság, mert Péternek a választát az, hogy így mondjam, jelenítette meg, hogy ki mondja – Jézus mondja.

Nem biztos, hogy mindent értett Péter, dehogyan értett mindent, hanem az a kapcsolat, ami Jézus és az ember között kialakulhatott, aki fölismerete Jézusnak a szándékát, Jézusnak az üdvözítő tervét, Jézusnak a hívását a vele való kapcsolatra, amely kapcsolatban aztán kiépül az egymással való kapcsolatunk. Ki mondja? És különösen abban a világban, amelyben élünk, amelyben információk áradata áraszt el bennünket és nagy igazságokat hallhatunk, csak nem mindegy, hogy ki mondja. Mert Jézus esetében az egybecsengés magától értetődő.

És akkor ezek után az általános emberi állásfoglalást hadd állítsam egymás mellé, mintegy egymástól is elválasztva, hiszen valamilyen értelemben mindegyikből valami minden ember szívében is ott van. Az emberek közt, akik Jézus hallgatói voltak, voltak, akik hátat fordítottak. Voltak, akik egyszerűen meginogtak, talán ez a legjobb szó. Mindegy, hogy mi okozta ezt a megingást, akár a meg nem értés, akár valami várákozásnak a nem teljesülése. Ez a második csoport, akik hallgatják, de nem úgy hallgatják, mint Jézust, hanem Jézusnak a szavait hallgatják és elválasztják ezeket a szavakat attól a valakitől, aki az életével igazolja ezeknek a szavaknak az igazságát, és meginognak. És a harmadik csoport, akik megerősödnek, hallgatják Jézus szavát és hitükben megerősödnek.

Testvérek, érdemes csak egy-egy szempontot megemlíteni ezekkel a sajátos emberi válaszokkal kapcsolatosan. Akik hátat fordítottak. A Szentírás magyarázók azt mondják, hogy az apostolokban ez a fajta bizonytalanság és egyáltalán az összes hallgatója részéről ez a bizonytalanság akkor támadt föl, miközben rajongtak Jézus igazságaiért, de akkor, amikor a haláláról beszélt, hogy a megváltás szenvedés, és halál által történik.

Mert az Isten szándéka szerint nem történhet másképpen, hiszen az ember a bűnével a szenvedést és a halált hozza létre. A bűneinkkel egymásnak okozunk szenvedést, és valójában ezek a szenvedéssel teli kapcsolatok, ezek a halálnak az előkészítői. Bizonyos értelemben ezekben helyzetekben egy kicsit az ember mindig meghal.

A hátat fordítók a Szentírás-magyarázat szerint az apostolok közül is voltak, ők sem értették, hogy mikor mennek, ez a Jeruzsálembe vezető úton hangzik el, ez a beszéd, amikor a halálába megy Jézus, még akkor se értették maguk az apostolok se istenigazából, még ott is és akkor is e világi lehetőségekről gondolkodtak. Gondoljunk csak a két testvér, Jakab és János példájára, amikor anyjuk odament Jézushoz: Uram, az országodban egyik a jobb oldalon és a másik a bal oldalon ülhesse, mert e világi országról álmodtak.

És bizony ha a mindennapjaink világát nézzük, akkor látjuk azt, hogy milyen sokan mit is várnak Jézustól és milyen kevesen vannak, akik valóban magukévá tudják tenni azt, hogy az a sok szenvedés, amit okozunk egymásnak a bűneinkkel, az nem a halált szüntette meg, hanem

ezt az embertelen helyzetet, amit ezzel okozunk a világban és egymásnak, a szenvedésnek az elfogadásával, amit én szívem szerint így fogalmazok meg, többször mondtam: életre váltott halál, amikor a szenvedésre azzal válaszolunk, hogy egymásért minden áldozatra készek vagyunk. Minden egyes ilyen áldozatos cselekedetébe belehal egy kicsit az ember, hiszen önmagáról megfeledkezik. Tehát akik értik, azok így válaszolnak.

És azok, akik megbotránkoznak, ezek bizony igen sokszor nemcsak hogy kilépnek, most konkretizáljuk így, az Egyházból, kilépnek a keresztények közösségéből, hanem még ellenségekké is válnak. Napjainkban is lépten-nyomon találkozunk olyan történetekkel, amikor valaki kereszténynek mondja magát, a keresztény értékek szerint építi az életét, legalábbis vágyaiban, de lehet, hogy egészen konkrétan is, és akkor, amikor valami történik, akkor vége mindennek. És nemcsak hogy mindent otthagy, miközben mindennek csak ő az oka, ilyenkor bűnbak kell, ilyenkor a keresztények közössége a bűnbak, és még ellenségge is lehet. Millió példát lehet ezzel kapcsolatban is látni.

És hát a harmadik csoport az, akik meg tudnak erősödni a hitükben, akik fölismerik azt, hogy a világ sorsa a mi kezünkben van, az ember sorsa a saját kezében van, az emberi közösségek sorsa a közösségek kezében van. És bizony halálosan komolyan kell venni a döntést, mert a döntés meghatározza a világ arculatát és meghatározza az Egyház arculatát és az egyes embernek az arculatát is. Tehát ha mi komolyan gondoljuk a kereszténységünket, akkor a döntéshelyzeteket halálosan komolyan kell vennünk. Ami persze megint csak nem azt jelenti, hogy minden esetben tökéletesen úgy tudunk dönteni, ahogy a szívünk szerint akár még döntünk is, de nem biztos, hogy az egész lényünket meghatározóan sikerül az a döntés.

Arra kell gondolnunk, hogy egy olyan világban, amelyben a háttérhatalom kezében van szinte minden lehetőség, akár a hatalom lehetősége, akár a pénzzel való lehetőségek, akkor nekünk abban a helyzetben, amiben vagyunk, azt a döntést kellene meghoznunk, hogy a lélek felől válaszolni mindenre. Nem harcba bocsátkozni, hanem a lélekre hivatkozva, Isten segítségével méltó döntést hozni, mert a lélekre hivatkozó és a lélek erejét megjelenítő döntéssel a világ nem tud mit kezdeni, azt csak tudomásul veszi és esetleg még fokozódik az ellenereje, de mindenképpen ez az egyetlen lehetősége a hívó embernek ebben a világban.

A világ olyan, amilyen, a világ olyan eszközöket használ, amelyet használ, nincs értelme ezeket sorolni. Egy biztos, a mi nagy lehetőségünk az Istenkapcsolatunk, az Istennel való hitbéli kapcsolatunk, amelyben az Isten igazságára hivatkozunk és Isten kegyelmében reménykedve ebből az isteni igazságból egyre többet meg tudunk jeleníteni a mindennapokban. Ennek a mai vasárnapnak ez az összegezése.

+ *A M E N* +